

**В.В. Джинджоян,**  
*Дніпропетровський національний університет*

## **КРЕДИТНА ПІДТРИМКА МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В НІМЕЧЧИНІ**

Найбільш важливими відмінними ознаками пільгових кредитів для МСП у Німеччині є такі:

- надання кредитів у рамках державних програм здійснюється за єдиними та зрозумілими всім правилами відповідно до звичайних принципів банківського кредитування, тобто ніяким заявникам не надається перевага, а кредити видаються лише кредитоспроможним клієнтам;
- заяви на отримання кредитів подаються до німецьких комерційних банків, вони ж займаються видачею кредитів та подальшою роботою з клієнтами. Комерційні банки укладають з державним банком (КфВ) угоду про рефінансування кредитів, відповідно до якої беруть на себе зобов'язання щодо повернення наданих їм коштів. Державний банк переводить гроші комерційним банкам, а ті, в свою чергу, надають кредити малим та середнім підприємствам. Комерційний банк укладає з МСП кредитну угоду, в якій вказується мета отримання кредиту, зазначена в договорі про рефінансування з державним банком. Виплати МСП по відсотках та по основному кредиту переводяться комерційним банком державному. Комерційні банки несуть відповідальність від 50 до 100 % за повернення наданих кредитів, за послуги по реалізації пільгових кредитів отримують маржу.

Крім системи пільгового кредитування, в Німеччині здійснюється також підтримка через надання гарантій та поруки. Спеціалізовані гарантійні банки, створені як інститути підтримки німецької економіки, беруть на себе ризик неповернення кредитів до 80 % сум кредиту або часткової участі в капіталі (максимальна сума 1,5 млн. євро) через надання гарантій та порук новим та вже існуючим МСП. З їх допомогою стає можливим отримання кредитів тими МСП, які не мають або мають у недостатній кількості власні можливості по забезпеченню кредитів. Федерація та федеральні землі, на території яких знаходиться гарантійний банк, покривають у сукупності до 60 % ризику гарантійного банку через надання йому власних гарантій.

Значна роль в активізації кредитного ринку Німеччини належить кредитному інституту по відбудові економіки. Цей інститут має специ-

фічні умови надання позик малим та середнім підприємствам, зокрема, в рамках програми “Інвестиційні позики”.

При наданні позик для Східної Німеччини та Східного Берліна, які не перевищують 2 млн. євро, кредитний інститут, що надає позику, може бути звільнений від 50 % зобов’язань, але це не розповсюджується на bullet-позики. Звільнення від зобов’язань встановлюється на весь термін позики на дату надання позики. Якщо звільнення від зобов’язань надається, відсоткова ставка збільшується на 0,9 %. Звичайно, подібна діяльність є досить ефективною при проведенні політики покращення кредитних умов “середнього прошарку”, але слід також зупинитися на такому напрямку діяльності фінансово-кредитних інститутів, як спільна діяльність з метою підтримки малого та середнього бізнесу. У цьому напрямку підписуються угоди між крупними фінансово-кредитними установами на певних умовах та із зазначенням розподілу обов’язків.

У Німеччині також активно виділяються кошти на кредитування інвестицій в охорону навколишнього середовища. Поряд з підтримкою інвестицій на охорону навколишнього середовища на комунальному рівні здійснюється також кредитування інвестицій підприємств з охорони навколишнього середовища за рахунок Державного бюджету та коштів КфВ. За рахунок таких кредитів полегшується завдання фінансування обов’язкових екологічних інвестицій. Пільгові кредити в рамках спеціалізованих федеральних програм надаються за інвестиційними проектами в таких областях: очистка повітря, утилізація відходів, економія електроенергії (максимальна сума кредиту – 1 млн. євро на 10 років за ставкою близько 5 % річних).